

FRANTIŠKÁNSKA

rodina

2^{leto}
2018

Bl. Lucien Botvasoa

Rozprávanie brata Jozefa Osamelosť

Studňa pre Afriku „STRÁCAŤ ČAS“ PRE BOHA

SKALKA PRI TRENČÍNE Sv. Klára a jej odkaz

Studňa pre Afriku	4
Bl. Lucien Botvasoa	8
Sa(motá) verzus Osamelosť	12
Rozprávanie brata Jozefa	14
PUTOVANIE ZA SV. JOZEFOM A SV. BENEDIKTOM	20
Sv. Klára a jej odkaz pre dnešný svet	24
„STRÁCAŤ ČAS“ PRE BOHA	32
Informácie z regiónov	34
DVA DARY SVIATOSTNÉHO MANŽELSTVA	38
SKALKA PRI TRENČÍNE	39

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita

Vychádza: 4x ročne

Ročník: 28, **Číslo:** 2/2018

Dátum vydania: jún 2018

Registrácia MK SR: EV 5631/18

ISSN: 1338-3213

Vydáva: Františkánsky svetský rád, Františkánska 2, 811 01 Bratislava

Redakčná rada: Cecília Blanárová, Monika Olečková, Marcela Prekopová, Gabriela Sečanská a Pavol Železník (šéfredaktor)

E-mail: frantiskanska.rodina@gmail.com

Webové sídlo: www.assisi.sk

Náklad: 750 ks

Cena: Františkánska rodina vychádza vďaka dobrovoľným príspevkom odberateľov časopisu. Náklady na tlač a distribúciu jedného výtlačku časopisu sú približne 1,50 €. Číslo účtu vo formáte IBAN: SK91 0900 0000 0000 1148 4135

Svoje príspevky zasielajte na e-mailovú adresu redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo rozhodovať o úprave a výbere príspevkov, ktoré budú zaradené do príslušného čísla časopisu.

slovo na úvod

Milé sestry a bratia,

držíte v rukách rozšírené číslo Františkánskej rodiny. Štyridsať pestrofarebných strán rôznorodého textu, ktorý vás chce informovať, povzbudiť a azda i poučiť. Napísané slovo je svetielkom na ceste serafínskeho pútnika. Prihovára sa a zároveň ukazuje cestu. Vedie nás po smädnom a utrápenom čiernom kontinente. Svetadiela, kde Cirkev nielen trpí, ale aj vzdáva vďaka za svojho nového blahoslaveného mučeníka. Príbeh mladého muža z afrického Madagaskaru nás nabáda, aby sme znova uvažovali o samote Krista na Golgote, pretože cesta do náručia Boha, ako hovorí brat Jozef, vedie cez pokánie, umŕtvovanie a lásku až do smrti.

Sme pozvaní, aby sme sa naučili správne utrácať nielen svoj čas, ale i majetok. Stará múdrosť hovorí, že dávaním almužny neschudobnieme a venovaním času modlitbe nič nezmeškáme. Ukážme svetu, že pravým zmyslom františkánskeho pokánia je návrat ku láske a jednote s Bohom i ľuďmi.

Kto chce prísť do cieľa, musí absolvovať cestu. Súčasťou cesty sú i zastavenia. Medzníkmi nášho putovania sú bezpochyby i významné životné jubileá. Bolo dobrým zvykom, že vo Františkánskej rodine sme si ich zvykli pripomínať na posledných stránkach časopisu. Nariadenie Európskeho parlamentu o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov, ktoré pod skratkou GDPR vstúpilo do platnosti 25. mája 2018 nás prinútilo, aby sme tento náš dobrý zvyk prehodnotili. V tomto čísle preto rubriku o jubilantoch nenájdete. Dôvodom je spomenuté nariadenie, ktoré sa dotýka aj narábania s osobnými údajmi členov františkánskej rodiny. Preto sa vám ospravedlňujeme a prosíme o trpezlivosť. Národná rada OFS sa predmetnou právnou úpravou bude zaoberať na svojom najbližšom stretnutí. Veríme, že po prijatí rozhodnutia a získaní vášho osobného súhlasu budeme v uverejňovaní jubileí naďalej pokračovať.

Tohtoročná národná púť svetských františkánov sa uskutoční 7. júla 2018 v Skalke pri Trenčíne. Účasť na spoločnom stretnutí je dobrou príležitosťou na posilnenie nášho františkánskeho povolania. Povolania, ktoré určuje smer nášho celoživotného putovania. Naša individuálna cesta životom pokračuje ďalej, naprieč rôznymi obdobiami a životnými udalosťami. Nech nám časopis pomáha, aby naše putovanie smerovalo nielen dopredu, ale aj nahor k Bohu, k vyšším duchovným obzorom - ako vraví starý latinský pútnický pozdrav: „Ultreia et Suseia!“ - „Dopredu a nahor!“ priatelia.

Pavol Železník

Studňa pre Afriku well4africa.eu

III. Európsky kongres Františkánskeho svet-ského rádu a Františkánskej mládeže sa bude konať v auguste 2018 v Litve. Hlavnou myšlienkou kongresu sú slová Svätého Písma: **„Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody“** (Jn 7,38). Organizátori a členovia Predsedníctva CIOFS chcú v zmysle tohto posolstva upriamiť našu pozornosť na ekológiu a základné ľudské právo na prístup k pitnej vode. Hostiteľské národné bratstvo Litvy túži, aby kongres priniesol aj konkrétne ovocie, ktoré by bolo svedectvom našej solidarity s tými, ktorí sú v núdzi.

Organizátori sa nám preto prihovárajú týmito slovami: *„Vieme, že nemôžeme pomôcť všetkým, a preto sme sa rozhodli pomôcť najprv tým, ktorí patria do nášho spoločenstva vo viere (pozri Gal 6,10), to znamená, že sú*

členovia františkánskej rodiny. Národné bratstvá Ugandy, Zimbabwe a Malawi reagovali na našu výzvu a upozornili nás na bratstvá, ktoré majú vážny nedostatok vody. Miestni ľudia (vrátane svetských františkánov) musia putovať 4 až 7 km denne k najbližšiemu vodnému zdroju. Nedostatok vody a jej znečistenie spôsobujú miestnym obyvateľom vážne zdravotné problémy. Po zvážení ich požiadaviek sme sa rozhodli zhromaždiť dostatok prostriedkov na vyvrtanie troch studní. Inštalácia jedného vrtu so systémom zásobovania vodou sa odhaduje na 38 000 EUR. Iniciatíva sa však môže stať trvalým projektom. Pozývame európske bratstvá OFS a GiFra, aby boli kreatívni a zapojili sa do tejto sociálnej iniciatívy rôznymi spôsobmi. Nech vám Pán odplatí vašu veľkorysosť!“

„Voda je nenahraditeľnou súčasťou ľudského života, bez ktorej by neexistoval život na zemi. Ráno jednoducho otočíme vodovodný kohútik a máme čerstvú pitnú vodu. Môžeme sa osprchovať alebo si v letných horúcich dňoch môžeme zaplávať v bazénoch. Nie každý má túto výsadu – prístup k čistej a zdravej vode. Desať miliónov ľudí v Afrike nemá čerstvú a čistú vodu, mnohí z nich nemajú vodu vôbec. Viete si to predstaviť, že musíte ísť pešo tri hodiny, aby ste naplnili svoje nádoby vodou a potom ďalšie tri hodiny kráčať naspäť domov s ťažkými bandaskami na pleciah? Niektoré národné bratstvá OFS v Európe prišli s iniciatívou pomôcť týmto ľuďom v Afrike. Spustili projekt, aby pomohli urobiť vrtý v Afrike. Mnoho ľudí nemá prístup k čerstvej vode, iba k znečistenej. Cieľom tohto projektu je pomôcť týmto ľuďom. Pozývam vás podporiť tento projekt. Môžete tak urobiť svojimi modlitbami, alebo svojimi finančnými prostriedkami. Pozývam vás podporiť týchto odvážnych františkánov, ktorí chcú pomôcť chudobným ľuďom v Afrike dostať sa k pitnej vode. Pripojte sa k nám a pomôžte tomuto projektu.“

Malawi

Dedina Limbe sa nachádza v Blantyre - juho-východnej časti centrálneho regiónu Malawi a žije v nej približne 500 ľudí. V obci žije aj početná komunita svetských františkánov a františkánskej mládeže, ktorá má viac ako 70 členov. Táto skupina veriacich má v každodennom živote množstvo problémov, no najpálčivejším je nedostatok vody. Aby sa dostali k zdroju vody, musia prejsť denne peši takmer 6 km, čo je namáhavá a časovo náročná práca. Deti, ktoré pomáhajú svojim rodičom, zanedbávajú školskú dochádzku.

Okrem toho je voda v nevyhovujúcej kvalite, čo vedie k zdravotným problémom.

Dostupnosť čistej vody umožní miestnym ľuďom pestovať zeleninu a používať zavlažovací systém. Zelenina bude dopĺňať nedostatočnú stravu rodín. Voda bude tiež zdrojom iných aktivít vytvárajúcich príjmy pre miestnu komunitu. Ak by títo ľudia dostali čistú pitnú vodu, zlepšili by sa ich zdravotné aj životné podmienky. Napriek tomu, že iniciátormi projektu sú katolíci, prospech z projektu budú mať všetci obyvatelia obce, bez ohľadu na ich náboženské presvedčenie. Tento vodný projekt bude evanjelizáciou, ktorá ohlasuje dobrú správu prostredníctvom dobrého skutku.

Uganda

Dedina Kihani (Kikyenky Subkounty) má okolo 700 obyvateľov, ktorí zarábajú menej ako jeden dolár denne. Voda, ktorá je v obci

k dispozícii, je čerpaná z plytkého vrtu, odkiaľ pijú aj kravy, čo spôsobuje rôzne ochorenia, ako je cholera, úplavica či hnačka. Čistý zdroj vody je vzdialený asi 7 km. Nosiť ju odtiaľ je náročná a nebezpečná práca, ktorú väčšinou robia ženy a malé deti. Pri každodennom putovaní za čistou vodou dochádza k útokom a dokonca aj k znásilneniam. Komunita už začala kopať studňu a značná časť práce už bola aj vykonaná, ale pre nedostatok financií sa práce zastavili. Získanie potrebných finančných prostriedkov na dokončenie studne povedie k riešeniu zdravotných, ale aj mnohých iných problémov miestnej komunity.

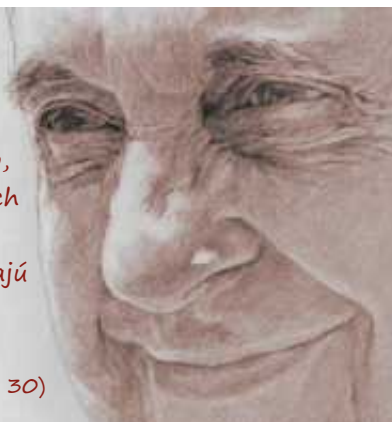
Zimbabwe

Dedina Nehumambi má 150 obyvateľov a je kultúrnym a náboženským centrom vidieckej komunity pozostávajúcej z viac ako 50 dedín. Nehumambi leží v agro-ekologickej zóne s nízkymi ročnými zrážkami a vysokými teplotami, ktoré nie sú vhodné na úspešnú rastlinnú výrobu. V oblasti neexistujú aktivity generujúce príjmy okrem tých, ktoré súvisia s produkciou plodín a živočíšnou výrobou. Najbližší zdroj vody je však vzdialený 5 km od dediny, čo spôsobuje veľmi komplikované hospodárenie.

Bohoslužby miestnej katolíckej komunity sa vykonávajú v triede na základnej škole. Za posledné dve desaťročia sa však komunita značne rozrástla a trieda už nie je kapacitne postačujúca. Preto si ľudia chcú postaviť vlastný kostol. Svetskí františkáni sa rozhodli, že na tento úmysel vyrobia 100 tisíc tehál. Zamýšľajú tiež pestovať zeleninu a rozšíriť chov ošipaných a hydiny, preto svetskí františkáni chcú koordinovať a riadiť projekt, ktorý môže výrazným spôsobom zlepšiť život v dedine.

„V skutočnosti je prístup k pitnej a zdravotne vyhovujúcej vode podstatným, základným a univerzálnym ľudským právom, pretože od neho závisí prežitie osôb, a je teda podmienkou uplatňovania ostatných ľudských práv. Tento svet má vážny spoločenský dlh voči chudobným, ktorí nemajú prístup k pitnej vode.“

(Encyklika Svätého Otca Františka: *Laudato si*, čl. 30)

Prečo nás podporiť?

Spoločenstvo: Sme svetskí františkáni a františkánska mládež z celej Európy zjednotená spoločným cieľom - zabezpečiť základné ľudské právo na čistú pitnú vodu pre našich bratov a sestry v Afrike.

Vzťahy: Máme priame vzťahy s cieľovými skupinami - miestnymi komunitami v Zimbabwe, Malawi a Ugande, čím sa vyhýbame akejkolvek forme korupcie počas realizácie projektu.

Decentralizácia: Táto iniciatíva je založená na dobrovoľnej účasti, takže ani získavanie finančných prostriedkov ani realizácia projektu nevyžadujú žiadne administratívne náklady a preto 100% darov ide na účel iniciatívy. Ako v Európe, tak aj v príslušných afrických komunitách je iniciatíva založená na princípe dobrovoľnosti.

Príležitosť: Čistá voda zlepší ťažké životné podmienky miestnych spoločenstiev. Zníži sa výskyt chorôb zo znečistenej vody. Vytvorí sa možnosť chovu dobytky a pestovania poľnohospodárskych plodín. Voda umožní výsadbu stromov. Ľudia dostanú udice namiesto rýb. Je to skvelá príležitosť ako sa podieľať na zmene sveta!

Výhody studne:

Leptšie zdravie: zníženie chorôb prenášaných nekvalitnou vodou

Pestovanie zeleniny: dodatočné potravinové zdroje a zvýšené príjmy pre miestne rodiny

Poľnohospodárstvo: chov hospodárskych zvierat (hydiny a ošipáných)

Vysádzanie stromov: zlepšenie životného prostredia a kvality ovzdušia

Stavanie kostola: voda je potrebná na výrobu tehál pre stavbu kostola

Vzdelanie: zvýšenie miery gramotnosti, najmä pre dievčatá

Bezpečnosť: zníženie výskytu znásilnenia, neúmyselného tehotenstva a pohlavne prenosných chorôb, ako je AIDS.

Svoj finančný dar môžete zaslať priamo organizátorom na číslo účtu, ktorý je zverejnený na webovej stránke projektu: **www.well4africa.eu**

Lietuvos pasaulieciu pranciskonu ordinas

IBAN: LT36 3500 0100 0337 0135

Banka príjemcu: UAB Paysera

LT SWIFT kód: EVIULT21XXX

Kód klienta: 192084542

Do poznámky pre prijímateľa prosím napíšte: **Well4Africa**

Jednotlivci a bratstva môžu zaslať svoj dar aj na účet NR OFS:

Číslo účtu vo formáte IBAN: **SK91 0900 0000 0000 1148 4135**

Do poznámky pre prijímateľa prosím napíšte: **Well4Africa**

Na Európskom kongrese v Litve sa zúčastnia aj delegáti Slovenského národného bratstva OFS. Koordinátorkou projektu za národné bratstvo na Slovensku je Lucia Spodniaková.

Email: **lucia.spodniak@gmail.com**

Zdroj: **www.well4africa** Preklad: Lucia Spodniaková (red. upr.)

Mesačné modlitbové úmysly 2018

Medzinárodná rada OFS nás povzbudzuje, aby sme sa v jednotlivých mesiacoch modlili na úmysly, ktoré nám predkladá. Modlitbové zámery OFS sú tu spájané s všeobecnými úmyslami Svätého Otca, aby sa tak zvýraznilo naše vzájomné spoločenstvo.

Jún 2018

Všeobecný úmysel: Aby sociálne siete vyzdvihovali solidaritu a rešpektovali druhých v ich odlišnostiach.

OFS úmysel: Za národné bratstvá: Haiti, Česká republika, Nemecko, Dánsko, Salvador, Rakúsko, Malawi a Portoriko. Otče náš ...

Júl 2018

Evanjelizačný úmysel: Aby kňazi, ktorí s námahou a v samote pastoračne pôsobia, pociťovali neustálu pomoc a podporu Pána a spoločenstva.

OFS úmysel: Za národné bratstvá: Rwanda a Pan-africký kongres. Otče náš ...

August 2018

Všeobecný úmysel: Aby závažné ekonomické a politické rozhodnutia slúžili na ochranu rodiny ako pokladu ľudského spoločenstva

OFS úmysel: Za národné bratstvá: Paraguaj (Bratská a pastoračná návšteva), Írsko, Brazília a Európsky kongres. Otče náš ...

Použité zdroje informácií:

Oficiálna stránka CIOFS: Monthly intentions of prayer OFS-YouFra

Stránka Vatikánskeho rozhlasu: Úmysly Apoštolátu modlitby Svätého Otca na rok 2018

Bl. Lucien Botovaso (1908-1947)

Františkánsky svetský rád má nového blahoslaveného. Je ním Lucien Botovaso, otec rodiny, učiteľ a aktívny kresťan, ktorý žil v prvej polovici minulého storočia na ostrove Madagaskar. Jeho život je inšpirujúcim príbehom mladého muža, ktorý zomrel mučeníckou smrťou počas revolúcie za nezávislosť Madagaskaru napriek tomu, že sa politicky odmietol angažovať. Bol umučený, pretože bol horlivým kresťanským laikom a snažil sa žiť ako spravodlivý a slobodný človek. Bol to duchovne veľmi vnímavý a inteligentný muž, ktorý požíval všeobecnú úctu, ovládal viacero jazykov, viedol spevácky zbor a bol otcom mnohohodetnej rodiny. Svoju mučenícku smrť predpovedal a prijal ako obeť za spásu svojej vlasti.

V nedeľu 15. apríla 2018 bol Lucien vo svojom rodisku, v meste Vohipeno, pri východnom pobreží Madagaskaru vyhlásený za blahoslaveného. Beatifikačnej slávnosti predsedal kardinál Maurice Piat. Prefekt Kongregácie pre kauzy svätých Angelo Amato o Božom služobníkovi povedal: *„Lucien Botovaso bol vskutku príkladný kresťan. Ako žiak svojho božského Majstra učil, aby ľudia konali dobro, žili v pokoji so svojimi blízkymi a vytvárali bratské, láskavé a úctivé spoločenstvo. Na nenávisť odpovedal láskou, na rozdelenie snahou o jednotu, na lož a zlo dobrom. Bol skutočným majstrom dobrého života – dobrým občanom, láskavým otcom a starostlivým manželom.“*

Blahoslavený Lucien Botovaso sa narodil v mestečku Vohipeno v roku 1908, ako prvý z deviatich detí. Ako 14 ročný bol počas veľkonočných sviatkov pokrstený menom Lucien a prijal prvé sväté prijímanie. O rok neskôr aj sviatosť birmovania. Po štvorročnom štúdiu na jezuitskej kňazskej škole vo Fianarantsoa získal vysokoškolský diplom a stal sa učiteľom.

Po štúdiu sa vrátil do svojho rodiska, kde pôsobil ako učiteľ a katechéta. Lucien bol vynikajúci učiteľ. Svoj život zasvätil vzdelávaniu detí. Práca učiteľa ho však plne neuspokojovala, pokiaľ sa nezhodovala s kresťanskými hodnotami. Preto každý deň po vyučovaní čítal žiakom životopisy svätých. Pridával k nim aj malé komentáre a krátke povzbudenie.

10. októbra 1930 sa Lucien oženil so Suzanou Soazana, ktorá mala šesťnásť rokov. Mali spolu osem detí, z ktorých tri umreli už v útlom veku. V čase kedy bol Lucien zavraždený očakávali ďalšieho potomka. Lucien bol presvedčeným a nadšeným kresťanom, ktorý túžil po dokonalom nasledovaní Krista aj vo svojom manželskom živote. Keď sa ho jedna rehoľníčka pýtala, či neľutuje, že sa nestal kňazom, odpovedal: *„Vôbec nič neľutujem. Naopak, som veľmi šťastný vo svojom svetskom stave, pretože to Boh ma do neho povolal - byť laikom, ženatým mužom a učiteľom. Týmto spôsobom žijem s ľuďmi v dedine a môžem ich priťahovať svojím životom. Ja môžem robiť*

to, čo vy - otcovia (kňazi) a sestry robíte nemôžete. Pretože väčšina ľudí je stále pohanská, ja im môžem ukázať kresťanskú cestu, ktorá je pre nich prístupná a prijateľná, pretože som jedným z nich“.

Lucien Botovasoa neustále túžil po hlbšom duchovnom živote. Keď sa vo Vihipeno vytvorila skupina ctiteľov Ježišovho srdca, bol medzi prvými, ktorí do nej vstúpili. V roku 1936 bol zvolený za tajomníka a pokladníka a tieto úlohy si plnil až do svojej smrti. Jeho smäd po vyššej kresťanskej dokonalosti však neuhasínal, chcel sa stať skutočným "zasväteným laikom". Odpoveď na svoju túžbu našiel až potom, keď objavil príručku Tretieho rádu sv. Františka. Pre Luciena to bola veľká radosť. V tom čase bolo toto verejné združenie veriach v južnej oblasti Madagaskaru ešte stále neznáme. Nemohol sa stať svetským františkánom bez toho, aby bolo založené bratstvo. Vznik nového spoločenstva nebol vôbec

jednoduchý. Napriek svojej horlivosti nevedel nájsť nikoho, kto by do bratstva chcel vstúpiť. Nebol tým však znechutený, ale začal sa na tento úmysel modliť. Napokon s tým, že sa stane terciárkou, súhlasila jeho matka. Spoločne potom s niekoľkými ďalšími vytvorili bratstvo a 8. decembra 1944 Lucien zložil profesiu. Stretnutia s prvými spoločníkmi boli charakteristické radostnou horlivosťou. Lucien zahorel obrovskou vášňou. Na každom stretnutí nadšene povzbudzoval ostatných. Jeho spoločníci nemohli zabudnúť ako bili ich srdcia, keď si rozprávali o šťastí kresťana, ktorý žije v sebaobetovaní pre druhých.

Sympatická bola aj Lucienova radostná povaha a spôsob ako prežíval svoj záväzok k františkánskemu rádu, nielen vnútorne - časté pôsty a modlitby, ale aj navonok - zmena životného štýlu spojená s jednoduchým odievaním. Svoj skromný životný štýl nevnucoval manželke a deťom,

naopak povzbudzoval ju, aby sebe a deťom dobre varila a nosila šaty, aké sa jej páčia. Napriek tomu sa Lucienova manželka pozerala na svojho manžela s veľkými obavami. Nechápala zmysel jeho nočných modlitieb a častých pôstov, ani zmeny v spôsobe obliekania. Vadilo jej, že sa neoblieka rovnako ako ostatní učitelia, ale nosí len jednoduché nohavice a košelu farby kaki. Nedokázala sa ani len pozrieť na obraz svätého Františka s vlkom, ktorý mal Lucien zavesený na stene. Bála sa, že ju manžel opustí a stane sa rehoľníkom. Keď sa to Lucien dozvedel, vybuchol smiechom. Ubezpečil ju, že na také niečo nikdy ani len nepomyslel.

Lucien a Suzan

Lucien bol mužom modlitby. Ruženec nikdy nepustil z ruky. Vďaka tejto svojej činnosti dostal aj úsmevnú prezývku. Nazývali ho **Pikopiko** podľa rastliny, z ktorej zrníek sa vyrábala ruženec. Využil každú príležitosť, aby na modlitbu ruženca pozval aj ľudí, ktorých iba náhodou stretol. Spôsob akým to robil bol tak fascinujúci, že aj tí, ktorí nemali žiadnu túžbu modliť sa, jeho pozvanie prijali. A mnohí si spomínajú, ako im učiteľ plný radosti, so zapáleným srdcom vysvetľoval tajomstvá sv. ruženca. Jeho nadšenie spôsobilo, že si ľudia túto modlitbu zamilovali.

Lucien Botovasoa bol všestranne nadaným človekom, ktorý nebol nikdy politicky aktívny. Jeho vysoká kultúrna úroveň a rozhladenosť zaujala členov Madagaskarskej strany (PADESM). Vedeli, že Lucien má všeobecnú dôveru obyvateľstva. Preto sa ho táto strana pokúšala získať a ponúkla mu, aby kandidoval v regionálnych voľbách. On svoju kandidatúru odmietol slovami: **„Politika je pre mňa úplne cudzia. Viete, že mám rád náboženské záležitosti a že pri nich trávim všetok svoj čas, takže sa vám ospravedlňujem. Tisíckrát vás žiadam o odpustenie a prosím, nájdite si niekoho iného“**.

V priebehu druhej svetovej vojny sa začala rozpadáť Francúzska koloniálna ríša. Po vojne sa celosvetový tlak na dekolonizáciu ešte zintenzívnil. V Madagaskare sa schyľovalo k povstaniu. Na ostrove prepukli nepokoje, ktoré odštartovali revolúciu za nezávislosť krajiny spod francúzskej nadvlády. Dlho pred vypuk-

nutím násilia Lucien predpovedal svoju blížiacu sa smrť a hovoril o nej svojej najbližšej rodine. Na svoje martýrstvo bol už duchovne pripravený, keď vo štvrtok 17. apríla 1947 štyria mladí muži zaklopali na jeho dvere. „**Veliteľ vás žiada...**“ povedali. „**Som pripravený.**“ odvetil okamžite Lucien. Následne bol predvedený do domu veliteľa. Podľa svedkov Lucien na otázky veliteľa odpovedal jasným hlasom bez váhania: „**Viem, že ma idete zabiť a nemôžem sa tomu vyhnúť. Ak môj život zachráni životy mnohých iných, neváhajte a urobte to, ale žiadam vás, aby ste sa nedotýkali mojej rodiny a bratov.**“ Tejto jeho žiadosti bolo vyhovené, keďže Lucien ponúkol svoj život dobrovoľne. Ako priateľ francúzskych misionárov a šíriteľ ich náboženstva bol Lucien Botovasoa pokladaný zo strany povstalcov za zradcu a bez súdneho procesu bol odsúdený na smrť.

Bolo asi desať hodín večer, keď ho viedli k okraju rieky Mattanana na popravu. Po ceste Lucien požiadal, aby sa zastavili, aby sa mohol pomodliť. Kľakol si a nahlas sa modlil. Očitý svedok o tom vypovedal, že sa modlil takto: „**Bože môj, odpusť týmto mojim bratom, je pre nich ťažké, aby splnili rozsudok, ktorý teraz musia vykonať na mne. Nech moja preliata krv je na spásu mojej krajiny.**“ Očitý svedok dodáva: „**Veľmi pohnutý som sa obrátil k jednému z mojich spoločníkov a zamrmľal som: Takého človeka sa chystáte zabiť? Nebojíte sa?**“.

Keď kati chceli zviazať Lucienovi ruky, povedal im: „**Nezväzujte mi ruky pred**

popravou, sám si ich zaviažem“. - položil ruky pred nich a prekrižil ich. Na okraji vody si pokľakol a pokračoval v modlitbe - plný viery opakoval slová, ktoré vzbudili úctu u tých, ktorí ho mali práve zabiť a nikto sa neodvážil narúšať jeho modlitbu... Lucien kľáčal naklonený dopredu. Pokúšal sa pokračovať v modlitbe, čakal kedy bude zasiahnutý... Takmer všetci exekútori, ktorí mali vykonať popravu boli mladí ľudia, ktorých Lucien kedysi učil v škole. Báli sa a váhali... Meče sa im triasli nad hlavou odsúdeného... Nakoniec sa k nim Lucien obrátil a povedal im: „**Prosím, nesekejte svojimi mečmi. Urobte to tak, aby ste mi oddelili hlavu jednou ranou.**“

Jeden z katov stál Luciena jednou ranou a postupne mu ešte každý z prítomných zasadil ranu, alebo rituálne namočil svoj meč v jeho krvi. Potom bolo jeho telo hodené do vôd rieky Mattanana. Počas popravy bol Lucien oblečený vo svojom svetskom františkánskom oblečení a bol opásaný povrazovým cingulom.

Sa(motá) verzus Osamelosť

Čo je osamelosť? A čo samota? Je samota zlá?

Prečo je človek osamelý?

A prečo sa motá vo svojej osamelosti a nemôže vyjsť?

Odpovede na tieto, ale i mnohé ďalšie otázky hľadali mladí aj animátori na duchovnej Gifra obnove počas druhého marcového víkendu (9.-11.3.2018) v krásnom prostredí Terchovej.

Každý z nás dostáva pozvánku ísť do samoty, do samoty s Bohom. Avšak nie každý túto pozvánku prijme. No tí, ktorí prijali doslova **Vstupenku do samoty** hneď v piatok pri vstupe do pastoračného centra sv. Jozefa v Terchovej a tiež odovzdali svojich najvernejších „kamošov“ - mobilné telefóny, zažili nezabudnuteľný čas v jedinečnom františkánskom spoločenstve a v spoločnosti Boha.

Áno, znie to dosť strašidelne, ba priam hororovo pre takmer každého Gifraka, ktorý si nevie predstaviť silencium a čaká víkendovku plnú smiechu, rozhovorov a nových priateľstiev ako to bolo na doterajších Gifra stretnutiach. Ale toto bolo iné! A tak, hoc zaskočení touto výzvou, rešpektovali sme ako sme najlepšie vedeli silencium od piatka večera a začali spolu premýšľať nad tým, čo znamená „feel lonely“ ako to spieval známy spevák Freddie Mercury.

„Pojem **sa(motá)** takto napísaný je dosť mätúcim. Ale nie náhodou zhŕňa v sebe pojem **motá**. Pretože ak ostaneme v samote len sami so sebou, zamotávame sa viac do seba a nevieme sa pohnúť z miesta, v tom horšom prípade sa staneme Osamelými. No ak sa pozrieme na Samotu z druhej strany, samota môže byť miestom oslobodenia a nájdania odpovedí na naše otázky. Môže byť naším uzdravením. Avšak podmienkou je, že do nej vstúpim s Bohom. Tu treba ešte podotknúť, že kým samota je naše slobodné rozhodnutie a môžem ísť do nej kedy chcem, osamelosť je situáciou či stavom skľučujúcim a niekedy veľmi ťažkým, do ktorého neraz bezmocne padáme“, objasnil dôvod nášho pozvania mladých do ticha br. Filip Čierny OFM, ktorý nás sprevádzal svojimi príhovormi celý nasledujúci víkend.

Po čase rozjímania - motania sa v našej samote a skúsenosťou s ňou sme dostali úlohu vymodelovať z hlíny naše vnútro.

Bola to neopakovateľná skúsenosť, kedy človek objavuje potrebu a dôležitosť zhmotniť svoje emócie, vyjadriť seba samého a ukázať miesto, ktoré doteraz nikomu neukázal. Naše „vnútra“ z hlíny sme si domov odniesli ako spomienku jedinečnej skúsenosti samoty a stretnutia so sebou samým a s Bohom.

O **samote Krista** na ceste ku krížu v deň jeho umučenia sme uvažovali v skupinkách a vytvorili vlastnú krížovú cestu samoty, ktorú sme sa spoločne modlili na originálnej krížovej ceste vybudovanej akad. sochárom Milanom Opalkom zo skla a kameňa vyťaženého pred vyše sto rokmi v Terchovej.

„Samota sú dvere, ku ktorým sme pozvaní ísť, ak chceme vyjsť z dverí Osamelosti. Otvoriť dvere Samoty znamená odvahu ostať v samote, v samote s Bohom, a tak úplne zanechať Osamelosť. Samota je miesto, kde môžeme s Bohom vyjsť z labyrintu smútku a bolesti, rozklúčiť skľúčenosť = vyrovnať kľúč a otvoriť dvere Tajomstva Boha - Tajomstva Ježiša, ktorý

sám prešiel dverami Osamelosti v Getsemanskej záhrade, dverami samoty v modlitbe s Bohom, dverami tajomstva zmŕtvychvstania - nového života,“ ako to zaznelo v záverečnom príhovore br. Filipa. Bol to pre nás nový pohľad na samotu a osamelosť, ale hlavne povzbudenie nebáť sa vykročiť DO SAMOTY s BOHOM.

Na tomto mieste teda možno už len poďakovať za všetky milosti, ktorých sa nám dostalo počas tohto víkendu a aj všetkým ochotným „dušiam“, ktoré svojou službou prispievajú k službe mladým. Nateraz sa tak môžeme zamerať na prípravu letného stretnutia františkánskej mládeže Gifra (23.-30.7.2018), ktorá sa v druhej časti tohto týždňa pripojí k národnému stretnutiu mládeže. Prihlasovací formulár, ako i ďalšie informácie nájdete na stránke:

www.gifra.sk

Všetci mladí ste srdečne vítaní!

Text a fotografie:

Tím animátorov GIFRA

CESTA DO NÁRUČIA BOHA JE CESTOU POKÁNIA, UMŔTVOVANIA A LÁSKY AŽ DO SMRTI

Životný príbeh kňaza kapucína, brata Jozefa Timku, ktorý od septembra 2017 plní službu regionálneho duchovného asistenta pre stredoslovenský región terciárov, je mimoriadne pestrý, bohatý, miestami aj napínavý. Vyhradený priestor v našom časopise sotva postačí, aby sme ho obsiahli. Napriek tomu vám ponúkame vlastné pútavé rozprávanie br. Jozefa, ktorého súčasné pôsobisko je v kláštore kapucínov na Raticovom vrchu v Hriňovej.

Milí františkáni a priatelia Boží,
Pán od večnosti myslel na mňa a 22. júla 1958 som sa narodil v Prešove ako prvorodený syn ockovi Andrejovi Timkovi a mamke Alžbete, rodenej Hrehovej, bývajúcim v Bystrom okrese Vranov na východnom Slovensku, kde si rodičia postavili rodinný dom na záhrade starých rodičov pod horou Poloma, v Ondavskom pohorí. Naša rodina bola jednoduchá – otec robotník, mamka domáca, mám ešte štyroch súrodencov. Vydatú sestru Máriu, ktorá má s manželom Štefanom Šimčíkom dvoch synov a bývajú všetci v obci Ovčie. Brat Ján s manželkou Katarínou bývajú v Bystrom a mali päť detí a 16. decembra 2017 im zomrel najstarší syn Ján v dvadsiatom ôsmom roku života. Ďalšia sestra Evka je dominikánkou - sestrou Lýdiou a pôsobí na misiách v africkom Kamerune, najmladšia sestra Anka je u Misionárov lásky Matky Terezy v Ríme v Taliansku a dostala rehoľné meno Mária Dolores. náš ocko zomrel 24. februára 2017, vo veku 86 rokov.

... Ak Pán chce, nájde cestu...

Základnú školu som navštevoval v Bystrom a po nej som ukončil strednú priemyselnú školu s maturitou v Prešove. V treťom ročníku na strednej škole som prvýkrát tak silnejšie pocítil duchovné povolanie. Dobré vieme, že počas komunizmu však všetky rehole a kongregácie boli na Slovensku zrušené. Iba štúdium za diecézneho kňaza bolo dovolené totalitným režimom, ale prijímacie pohovory do seminára v Bratislave boli kontrolované samotným režimom. Keďže prakticky nebola žiadna možnosť rozvíjať rehoľné duchovné povolanie, pokračoval som v rokoch 1978-1982 v štúdiu na Vysokej škole technickej v Košiciach. Promoval som ako strojný inžinier, mysliac si, ak Pán chce, nájde pre mňa cestu ako pokračovať v duchovnom povolaní...

Pozvanie cez Františkove Kvetinky

Počas štúdia som prostredníctvom matkinej sestry, tety Heleny, spoznal bratov kapucínov v Bratislave a začal som v podzemnej cirkvi tajne spoznávať ich spiritualitu. Raz, keď som sa vracal z Bratislavy, jedným dychom som prečítal na písacom stroji prepísanú knihu Kvetinky sv. Františka, ktoré ma tak očarovali, že som hneď povedal: „Takto aj ja by som chcel žiť.“ To bol začiatok aj pevné rozhodnutie kráčať takou cestou. Bol to sv. František, ktorý ma najviac priťahoval k rehoľnému životu, neskôr aj sv. páter Pio, sv. Leopold i sv. Klára, sv. Jozef a sv. Anežka Česká. Po ukončení univerzity som rok pracoval ako technik v cementárni v Bystrom a v roku 1983-84 som nastúpil na základnú vojenskú službu do Brna na letisko ako technik vojenských lietadiel Mig 21. Po troch týždňoch ma bez vysvetlenia prevelili do Plzne-Line do PTP (Pomocného technického práporu), pravdepodobne zistili, že som nábožensky „zaťažený“ a politicky

nespolahlivý. Neskôr, do týždňa ma znovu prevelili do Pardubíc na vojenské letisko budovať v pracovnom tábore PTP prístavacie dráhy pre lietadlá. Po vojenskej službe som sa presťahoval do Bratislavy a našiel si prácu na Bytovom družstve Petržalka IV. V hlavnom meste som spoznal viacerých tajných kapucínov a začali sme sa stretávať a formovať v kapucínskom spôsobe života. Noviciát som si robil počas vojenskej služby. Vtedajší tajný provinciál kapucínov p. Šebastián mi pred nástupom na vojenskú službu povedal: „Ak naďalej vytrváš v hľadaní a napredovaní rehoľného povolania, tak obdobie vojenskej služby bude tvojím noviciátom.“ A pretože som túžil pokračovať v tomto povolaní i po ukončení vojenskej služby, tajne som 17. marca 1985 skladal prvé rehoľné sľuby do rúk p. Jána R. na horách.

Útek do poznania a slobody

V auguste 1986 som vycestoval ako turista do Talianska a na púť do Lúrd vo Francúzsku, ale na Slovensko som sa už nevrátil a zostal som v Ríme. Utiel som, aby som mohol študovať za kňaza, najprv na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme a následne v kapucínskom inštitúte vo Viterbe a Ronciglione. Večne sľuby som skladal 31. mája 1991 a diakonskú vysviacku som prijal vo Viterbe 13. júna 1992 od miestneho biskupa z Viterba Mons. Tagliaferri. Kňazskú vysviacku som už po páde komunizmu mal v rodnej dedine Bystré dňa 5. augusta 1993 a vysvätil ma košický biskup Mons. Alojz Tkáč. Na vysviacku prišli autobusom aj bratia kapucíni a mnohí priatelia z Talianska. Boli príjemne prekvapení z duchovného života za železnou oponou a po páde komunizmu aj z vrelej nábožnosti a disciplinovanosti našich veriacich a detí. Po kňazskej vysviacke som sa vrátil ešte do talianskej kapucínskej provincie, aby som sa kňazskou službou odvdčil kapucínom

z Rímskej provincie za ich prijatie, za poskytnutie strechy nad hlavou, za možnosť zadarmo študovať za rehoľného kňaza, ba dokonca mi ešte umožnili urobiť si aj licenciát, t.j. malý doktorát zo spirituality na karmelitánskom inštitúte Terezianum v Ríme.

Služba chorým, umierajúcim, aj františkánom

Počas tohto štúdia som slúžil ako kaplán v nemocnici pre onkologicky chorých pacientov v Ríme, kde som priamo aj býval ešte s jedným spolubratom kapucínom, ktorý tu tiež pracoval ako nemocničný kaplán. Slúžili sme sväté omše, spovedali a každý deň navštevovali i sprevádzali pacientov - 250 až 300 osôb v ich chorobe, ale často aj v terminálnom štádiu ich pozemského života. Pomáhali sme tiež personálu v ich ťažkej profesionálnej službe. Bola to ťažká, ale veľmi pekná pastoračná služba. Vykonával som ju rok a pol. Potom ma rímsky provinciál preložil do najstaršieho kapucínskeho kláštora v Ríme na Via Veneto, Piazza Barberini v Ríme, kde bola niekedy aj generálna kúria kapucínov a neskôr, až dodnes, už len provinčná kúria Rímskej provincie. V tomto miestnom bratstve som bol vikárom - zástupcom predstaveného a miestnym ekonómom a nákupcom potravín pre 32, predovšetkým starších bratov. Boli to veľmi pekné roky môjho života. Na pôsobenie v Taliansku veľmi rád spomínam a hlavne na tri roky štúdia filozofie, môj juniorát v Ronciglione, ktoré sa mi stalo druhým domovom, pre malebnosť kraja a hlavne milotu ľudí a bratov, pre prísnosť i strohosť kapucínskeho života, po ktorom som neprestal túžiť. Asi dva roky som mal v Ríme na starosti spoločenstvo Františkánskej mládeže a tiež pri našom kláštore spoločenstvo Svetského františkánskeho rádu. Bola to krátka, ale pekná skúsenosť asistencie františkánskym spoločenstvám.

Návraty domov

Keď som chodieval počas prázdnin na Slovensko, nebohý páter Šebastián mi často pripomínal a dohovárať, aby som sa vrátil na Slovensko, že by ma potrebovali v našej provincii. Takže som túto prosbu predložil provinciálnemu ministrovi Rímskej provincie a on dal povolenie. Preto

som sa 1. novembra 1997 vrátil a bol som inkardinovaný do Slovenskej kapucínskej provincie a poslaný do noviciátneho domu na Poniky ako novicmajster. Tu som ostal dva mesiace a 24. januára 1998 som sa sťahoval do novopostaveného noviciátneho domu v Kremnických Baniach pri Kremnici, ktorý bolo treba pripraviť na kolaudáciu a vybaviť potrebným na bývanie. Po týždni prišli z Poník aj siedmi bratia novici a dvaja rehoľní bratia. Pár mesiacov sme ešte riešili mnohé nedostatky na stavbe domu, až došlo k stavebnej kolaudácii kláštora. V noviciátnom kláštore som bol gvardiánom, novicmajstrom, ekonómom aj staviteľom. Po piatich rokoch som bol preložený ako gvardián do bratstva Bratislava – Rača. V roku 2003 sa konala provinčná kapitula nás kapucínov a bratia ma zvolili za provinčného ministra kapucínov na Slovensku.

K bratom Čechom a späť do Taliaska

Po ukončení tejto trojročnej služby provinciála na Slovensku ma v roku 2006 generálny minister kapucínov br. Mauro Jöhri požiadal, aby som šiel ako provinciál do cudzej, Českej provincie. Bol som navrhnutý bratom kapucínom v Čechách a oni si ma počas ich provinčnej kapituly zvolili za provinciála. Slúžil som u nich dve trojročia a v júli v roku 2012 som sa vrátil späť do Slovenskej provincie a po jednom mesiaci oddychu v pustovni na Kremnických Baniach som bol zaradený do hriňovského bratstva. Na jeseň v októbri 2014 sa generálny minister brat Mauro na mňa znovu obrátil s prosbou ísť slúžiť ako spirituál do Medzinárodného kapucínskeho kolégia v Ríme. A tak na začiatku januára 2015 som sa presťahoval do Rímskeho kolégia poslážiť 120 bratom z celého sveta. V kolégiu si 100 bratov kňazov robilo vyššie štúdiá, licenciát a doktorát. Bola to pekná medzinárodná skúsenosť františkánsko - kapucínskej identity a bohatstva rôznych kultúr. Po dva a pol roku služby v kolégiu som sa v auguste 2017 vrátil znovu do hriňovského bratstva, kde boli len dvaja bratia. Keď sa pozriem späťne, nemôžem nevidieť, ako ma Boh sprevádzal svojimi milosťami, chránil a verím, že aj posväcoval a učil byť stále pripravený na jeho každodenné výzvy k poslušnosti, slobode, pohotovosti a otvorenosti voči tajomnej pravde a láske, ktorej hovoríme Boh Otec.

Viac nás zapál' Duchom Svätým

Keď som sa vrátil z Medzinárodného kolégia v Ríme, provinciál brat Miro Kulich ma požiadal a menoval za regionálneho duchovného asistenta terciárov na strednom Slovensku. Tu na Slovensku je to moja prvá skúsenosť s terciármi. Za necelý rok služby mám väčšiu možnosť objavovať bohatstvo našej charizmy,

františkánskej identity v celej jej plnosti a integrite, spoznávať množstvo bratov a sestier. Je to krátky čas na hodnotenie môjho pôsobenia ako asistenta, ale modlím sa k Bohu, aby ma väčšmi zapálil Duchom Svätým, ale aj bratov a sestry terciárov v našom regióne, na Slovensku a vo svete. Aby sme sa stali aktívnejší v hlásaní evanjelia a vo svedectve, že Ježiš je náš Pán a jediný Spasiteľ a že Boh je láska. Potom by ma potešilo, ak by sme si viac čítali a poznávali Sväté Písmo a našu františkánsku charizmu, pretože ak nepoznáme Ježiša Krista, ako môžeme z milosti Božej budovať Ježišov obraz v nás? Sv. Pavol hovorí, že už nežijem ja, ale žije vo mne Ježiš, a potom nám všetkým odporúča žiť pravdu v láske a lásku v pravde, aby sme mohli byť skutočne slobodní a Kristovi.

Sme bratia a sestry kajúcnici

Milí priatelia, možno si ani nevieme predstaviť, ako by tento zmätený, sekularizovaný, relativizovaný, individualistický, hedonistický a uponáhľaný svet veľmi potreboval mnohé hodnoty františkánskej charizmy vo svetských podmienkach - na pracovisku, v rodine, aj v politike. A kto by tieto hodnoty mal odovzdať a hlásať svetu, ak nie aj terciár, či františkán všeobecne, alebo kresťan? Dobre vieme, že františkánska charizma znamená v prvom rade byť kajúcnikom, menším bratom, pretože hriech v nás znetvoril obraz Boží a cesta späť do jeho náručia je cestou pokánia, umŕtšovania a lásky až do smrti. Askéza, ktorá očisťuje a otvára nás k láske Boha a bližného, je

nevyhnutná a skoro tak prirodzená ako strava pre normálny život. Aj terciár je na tejto ceste obrátenia sa od seba a svojho egoizmu k Bohu, k Najsvätejšej Trojici, jedinému zdroju skutočnej pravdy, lásky a šťastia, k obrazu, na ktorý bol stvorený. Len Duch Svätý nás môže naučiť a dať milosť žiť Krista - náš skutočný obraz - a pretvárať nás na jeho podobu. Preto ho vzývajte, aby nás k tomu uspôsobil a vložil túžbu i horlivosť do srdca a duše za spásu seba i každého človeka na svete, ba aj za každé stvorenie.

Láska nie je milovaná

Horlivosť sv. Františka za spásu každého človeka na svete ma veľmi fascinovala. A z františkánskych prameňov ma zasiahli výroky sv. Františka: „Láska nie je milovaná“, potom „Čo som ja a čo si Ty, Pane?“ a určite aj „Pán môj a Boh môj, moje jediné dobro...“

Uchvátilo ma tiež, že sv. František vo všetkom, čo ho obklopovalo videl Boha a jeho milosť, ba aj v utrpení videl Boží dotyk, Krista ukrižovaného, ktorým nás

premieňa a zomiera za našu spásu. Preto ho za všetko chválil, radoval sa a klaňal sa Bohu ako svojmu jedinému Pánovi. To, aj mnoho iného zo Svätého Písma je mi blízke a chcel by som všetko verne a zodpovedne žiť, odovzdať toto bohatstvo Cirkvi, františkánskej rodine a svetu. Lebo všetci potrebujeme nášho Spasiteľa Ježiša Krista.

Keď som bol mladší, veľmi rád som športoval, aj aktívne som hrával futbal. Najradšej som mal však hokej, ale v minulosti nebolo toľko možností a prostriedkov realizovať sa v tomto športe. Ako žiak základnej školy v Bystrom som sa stal majstrom Slovenska vo volejbale a náš tím skončil ako druhý v bývalom Československu. Aj v basketbale ako žiaci sme skončili druhý na Slovensku. Myslím si, že Pán Boh aj šport využil, aby ma cez disciplínu, sebaovládanie, obetu, spoluprácu v mužstvách, v ktorých som hrával, pripravoval pre budúce duchovné povolanie. Veľa zo športu som mohol postupne pretransformovať aj do duchovného sveta. Preto ďakujem Bohu za tieto prejavy lásky, pozornosti a nežnosti voči mne.

Milí moji bratia a sestry terciári, chcel by som nám všetkým popriať vrelú túžbu byť svätý a vyprosiť nám všetkým od Boha milosť prísť do Božieho kráľovstva. Ja v týchto dňoch častejšie cítim, že ma Boh pozýva viac do ticha, samoty, k modlitbám za seba i svet a do blízkej prítomnosti s ním. Nech je oslávený Boh za vás, ale aj za môj a váš dar života, za dar povolania, kapucínsku charizmu, za všetky dary, Božie dotyky, ktoré som mohol cez toto pozastavenie sa v živote a obzretie sa späť objaviť a uznať, že všetko nemohol narežirovať človek, ale iba Všemohúci Boh. On mi dal aj milosť to prijať a zveľaďovať. Na záver ho prosím, aby podľa svojej svätej vôle dokončil započaté dielo so mnou i vami. Amen.

OBNOVA PROFESIE PO 75. ROKOCH

V miestnom bratstve v Detve sa uskutočnila mimoriadna udalosť. 75 rokov po zložení trvalého sľubu si sestra Klára Emília PONCOVÁ obnovila svoju profesiu. Slávnosť obnovy sľubu Reguly sa konala 10. marca 2018. Boli to dojímavé a vzácne chvíle pre všetkých prítomných. A možno povedať, že tieto chvíle sú vzácne aj pre celú františkánsku rodinu. 75 rokov! To je takmer celý jeden ľudský život a naša sestra toľko prešla vo Františkových šľapajach...

Kiež ju a aj jej rodinu požehnáva náš dobrotivý Pán a ochraňuje ich naša nebeská Matka. Nech ju Pán obdaruje dobrým zdravím, pokojom a dobrom, aby sme ju ešte dlho mohli stretávať na „františkánskej ceste“, na ktorej nám svieti príkladným životom, optimizmom a nenahraditeľným úsmevom.

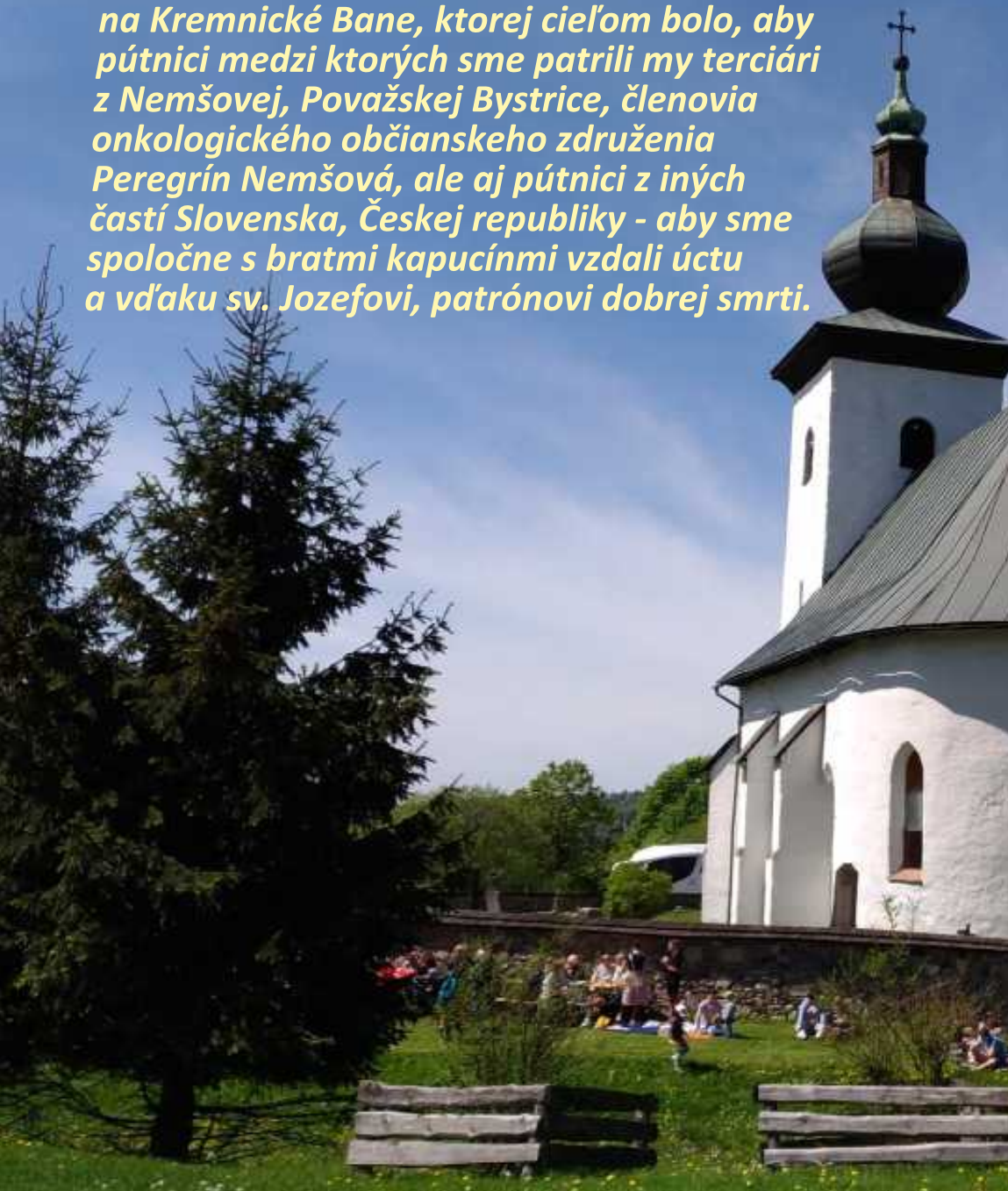
(sr. MziTa)

...a takto nám sr. Milka „zapózovala“ s otcom Jožkom Tímkom, OFMCap

PUTOVANIE ZA SV. JOZEFOM A SV. BENEDIKTOM

1.mája 2018 sa uskutočnila už v poradí štvrtá púť na Kremnické Bane, ktorej cieľom bolo, aby pútnici medzi ktorých sme patrili my terciári z Nemšovej, Považskej Bystrice, členovia onkologického občianskeho združenia Peregrín Nemšová, ale aj pútnici z iných častí Slovenska, Českej republiky - aby sme spoločne s bratmi kapucínmi vzdali úctu a vďaku sv. Jozefovi, patrónovi dobrej smrti.

Smer Kláštor Hronský Beňadik

Naša pútnická výprava mala - tak ako každý rok - po srdečnom bratskom agapé svoje pokračovanie. Ďalší náš cieľ bol Kláštor v Hronskom Beňadiku, kde nás očakával jeho vedomosťami a znalosťami nabitý kastelán a zároveň vynikajúci sprievodca Miloš Pálenkáš. Prvá písomná zmienka o kláštore pochádza z r. 1075, uvádza sa ako "ecclesia Sancti Benedikti". V tej dobe už kláštor stál, bol vybudovaný omnoho skôr. Pod súčasným trojloďovým gotickým kostolom sv. Benedikta, postavenom v rokoch 1346 - 1375, boli pri reštauračných

prácach v 19. storočí objavené základy pôvodnej románskej baziliky z roku 1075. Dnes na jej mieste stojí trojloďový kostol sv. Benedika.

Vstupe do monumentálnej porty s obrazom Panny Márie, ktorá drží zdvihnuté rameno pravej ruky s dlaňou otočenou k vchádzajúcim, spolu s hadom, ktorý nám preťal prašnú cestu, bol viac ako symbolický. V príbehu o zakladateľovi rehole, otcovi západného mníšstva Benedikta z talianskeho - v r. 2016 takmer celkom zemetraseniami zničeného - talianskeho mesta Norcia, okrem mnohých zaujímavostí sme sa dozvedeli, že pri jednom z pokusov vziať mu

život otráveným vínom, Sv. Benedikt, ako bol zvyknutý, požehnal jedlo, v tom však pohár praskol a z jeho vnútra vyšiel had. Situácia pri príchode bola výrečná. Had, ktorý nám preťal cestu a zdvihnutá ruka Panny Márie, ktorá benediktínsku svätyňu i kláštor uchránila pred votrelcami, či už to boli Turci, Tatári, či iní votrelci, aj nám predávala posolstvo: Čokoľvek zlé Vám prekriži cestu životom, ja, vaša Nebeská Matka pomôžem.

Interiér kostola ukrýval mnoho pozoruhodností. Jednou z nich je tzv. Nitriansky evanjeliár, ktorý vznikol na prelome 11. a 12. stor. a patrí medzi unikátne rukopisné pamiatky Slovenska, pretože je pokladaný za najstarší písaný text v latinčine na našom území. Po sv. omši a spoločnej Korunke

Božieho Milosrdenstva patril k mimoriadnym zážitkom pohľad na relikviu v kaplnke Božej krvi. Relikvia v podobe šatky sv. Veroniky s kvapkou krvi Ježiša Krista, ktorú daroval pápež Pavol II. kráľovi Matiašovi Korvínovi v 15.stor. Korvín dostal túto relikviu od pápeža ako poďakovanie za pomoc v boji proti Turkom. Ten uznal Hronský Beňadik za jediné dôstojné miesto pre uchovanie tejto vzácnjej pamiatky a dodnes je každý piatok po sv. omši uctievaná. Kláštor prežil aj niekoľko smutných období. V roku 1950 sa stal koncentračným kláštorom pre rehoľné sestry z celého Slovenska. Už dlhé desaťročia sú márne snahy o jeho rekonštrukciu, napriek tomu, že v roku 1970 bolo opátstvo vyhlásené za Národnú kultúrnu pamiatku a mnohé jeho časti sú

dnes v ruinách. Vystriedalo sa tu niekoľko reholí, v súčasnosti už v ňom nepôsobia benediktíni, ale ani dnes nechýbajú tí, ktorí sa usilujú získať prostriedky na obnovu kláštora a urobiť tento najstarší benediktínsky kláštor na Slovensku so silným duchovným nábojom, dôstojným centrom pre rehoľníkov i laikov. Nech im Panna Mária pomáha v ich úsilí.

Naplnení úctou, pokorou a trochu aj smútkom sme nakoniec opúšťali vzácne miesto, aj dnes pozývajúce pútnika k hlbokému prežívaniu prítomnosti Božej v posvätných priestoroch i v samotnom srdci.

Do autobusu sme kráčali zamyslení a mnohí, ktorí boli v kláštore bratov benediktínov po prvýkrát, aj prekvapení silnou duchovnosťou tohto

miesta. My, františkáni terciári sme s láskou mysleli aj na nášho otca sv. Františka, ktorý mal pekné vzťahy s bratmi tejto rehole. Všetky tri kostolíky, ktoré opravoval, patrili benediktínom. Medzi nimi i naša milovaná Porciunkula zasvätená Panne Márii Anjelskej, sídlo a domov františkánskej rehole a miesto svojho tranzitu dostal sv. František od benediktínov do ročného prenájmu za košík rýb.

Prežime celým srdcom počas púti, dovoleníek, či pri stretnutí s osamelým krížom, alebo kaplnkou v poli, hlboké stretnutie s našim Pánom vo Svätom Duchu. A načerpajme veľa duchovných i fyzických síl z darovanej Stvoriteľovej krásy našej zeme.

Sr. Mária Marcela

PORCIUNKULA (OZVENA BOŽIEHO ODPUSTENIA)

VĎAKA TI, CHUDÁČIK Z ASSISI,
HOCI ZOMREL SI
AKO TEN, ČO NIČ NEMÁ,
PREDSA ZANECHAJÚC DEDIČSTVO OBROVSKÉ
PRE VŠETKY ČASY A POKOLENIA...
...VĎAKA TI ZA PORCIUNKULU, OZVENU BOŽIEHO
ODPUSTENIA.
(sr. MziTa)

Svätá Klára a jej odkaz pre dnešný svet

Život a dielo sv. Kláry z Assisi tvoria obsah dizertačnej práce Márie Nemčekovej, internej doktorandky na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. Jej písaniu sa venuje vyše roka a ešte stále nachádza vzácne pramene zo života tejto stredovekej svätice. Rozhodla sa preto podeliť sa s čitateľmi o niekoľko podstatných, vzácných a aj pre nás - ľudí 21. storočia - osočných míľnikov z jej života.

V rámci Svetového dňa mládeže v roku 2012 sa na Kvetnú nedeľu pápež Benedikt XVI. obrátil k mladým kresťanom slovami: "Kvetná nedeľa je pre vás dňom rozhodnutia; rozhodnutia prijať Pána a nasledovať ho až do konca. Rozhodnutia, urobiť z jeho Paschy smrti a zmŕtvychvstania zmysel svojich vlastných kresťanských životov... Podobne, ako to bolo u sv. Kláry z Assisi, ktorú pred viac ako osemsto rokmi pritiahol príklad sv. Františka a jeho prvých druhov, a ktorá práve na Kvetnú nedeľu opustila svoj rodný dom, aby sa úplne zasvätila Pánovi. Mala vtedy 18 rokov..."

Klára z Assisi je známa predovšetkým v súvislosti so sv. Františkom z Assisi; zdá sa, akoby stále zostávala v tieni

tohto veľkého svätca. Bol to však naozaj Františkov tieň, ktorý jej nedal vyniknúť? Ved' Klára nikdy netúžila po uznaní a sláve. Bola ženou ticha a práve toto ticho ju vynášalo nad nové obzory. Mnohí, ktorí nazierajú na jej obdivuhodný život, nachádzajú "ticho, ktoré kričí o sláve Boha".

Kto bola táto žena, ktorá pred vyše osemsto rokmi - proti vôli svojej rodiny - vymenila bezstarostný život šľachtického sveta za neistý život v rigorózne chudobe podľa evanjelia a ešte aj dnes inšpiruje ženy k životu podľa jej predstáv a Regule?

To, čo nám písomne zanechala, čo o nej, o jej živote a jej spoločenstve v San Damiano povedali jej spolusestry a na

čo si napokon spomenuli neskoršie generácie v súvislosti s pôvodom jej rehoľného spoločenstva, zachytávajú a dokumentujú mnohé bibliografie a diela o živote sv. Kláry. Pomocou nich sa podarilo Kláru "vyslobodiť" z tieňa svätého Františka, čo pomohlo k novému nazeraniu na túto sväticu, ako na druhú, "samostatnú" veľkú postavu stredovekého mesta Assisi.

Tieto pramene, ako aj všetky diela o sv. Kláre, ktoré vyšli v slovenčine i v češtine, nám umožňujú spoznať ženu, ktorá nasledovala Františka, lebo poskytujú hlbšie stopy počnúc jej osobným obrátením, životným rozhodnutím a všetkými následnými postojmi, ktorými sa jej život vyznačoval. Ženu, ktorá odvážne hľadá možnosť nasledovania Krista po vzore svätého Františka, ktorá hľadá svoju vlastnú cestu, schodnú pre ženu tej doby, čo v časoch jej života nebolo ani samozrejmé, ani ľahké. Klára si bola od začiatku vedomá toho, že nasledovanie Františkovho vzoru neznamená zároveň aj nasledovanie jeho spôsobu života, jeho spôsobu ohlasovania radostnej zvesti – evanjelia, presúvaním sa z miesta na miesto. Takýto spôsob nasledovania Krista ani spoločnosť, ani Cirkev ženám 13. storočia neumožňovala. Preto sa centrom jej pôsobenia stalo San Damiano, v ktorom mohla žiť so svojimi družkami vlastný spôsob nasledovania Krista: v hlbokom vnútornom vzťahu, v úplnej chudobe, pokore a oddanosti. Svedčia o tom pramene rovnako ako Klárina charizma, ktorá sa presadila voči inštitúciám ako boli rodina a Cirkev, a ktorá ovplyvnila celé stáročia až po súčasnosť.

Meno Kláry z Assisi je veľmi známe; ona spolu s Františkom uskutočňovala spoločný ideál nasledovania chudobného

a ukrižovaného Pána, aj keď žila úplne iným spôsobom života ako on: žila klauzúrnym (mníšskym) životom. Klára z Assisi je žena, ktorej význam je stále ešte nedocenený. Na jednej strane je - aspoň pre františkánov - zrejmý jej prínos pre počiatky i celé dejiny františkánstva; na druhej strane bola jej postava dlhú dobu, vlastne až donedávna, v literatúre akoby opomínaná, hoci sa nám cez svoje spisy prihovára ako žena 13. storočia, so srdcom a rečou svojej doby. Na rozdiel od Františka, ktorého základnou skúsenosťou je vzťah s Bohom v Trojici, Klára uprednostňuje jazyk odhaľujúci jej snúbenecké prežívanie spojenia s Kristom. Ona chcela radikálne žiť evanjeliový život, preto sa základnými aspektmi jej vzťahu ku Kristovi stali CHUDOBA, POKORA, SLUŽBA a LÁSKA, najmä LÁSKA K EUCHARISTII. Klára sa svojimi postojmi a prežívaním svojho duchovného života v úplnej odovzdanosti sa Kristovi stala mimoriadne dôležitou strážkyňou pôvodnej františkánskej historickej pamiatky.

Kto je teda Klára? V polovici 13. storočia bola takmer neznáma; jej meno sa stratilo z úradných Františkových životopisných legiend, ba nebola známa dokonca ani vo vnútri františkánskeho hnutia. Dnes vieme, že celý svoj život prežila na jednom mieste (San Damiano za múrmi mesta Assisi) a 43 rokov bola abatisou Chudobných sestier (klarisiek). Klarisky ako tzv. "druhý rád" sú fundamentálnou súčasťou františkánskej rehoľnej rodiny. Všetci autori a tvorcovia diel o sv. Kláre pracovali s nádejou, že z poznania dejín možno pochopiť našu súčasnosť a "kreovať" budúcnosť. Pri tom je neodmysliteľné, aby sa historické pramene stali zároveň duchovnými prameňmi.

"A ona sa skrývala, lebo nechcela byť videná". Takto opísala správanie mladej Chiari di Favarone v jej rodičovskom dome svedkyňa počas procesu jej svätorečenia (ProKI XVII 4,13). Týmito slovami vystihla trvalú Klárinu charakterovú črtu: pokorná, vnímavá pre potreby iných, s veľkým zmyslom pre chudobných.

Pápež Alexander IV. v bule o jej svätorečení vyzdvihol programový význam mena CLARA - jasná, svetlá, žiariaca: "V tejto Kláre sa odráža jasné zrkadlo vzoru pre svet" (BuKI 2,11). Jej životopisec (Tomáš z Celano) o nej hovorí: "Hoci Klára zostala zatvorená, osvecovala celý svet" (LebKI 11,3).

Pri kanonizačnom procese, ktorým bola Klára prehlásená za svätú v roku 1255 (len dva roky po svojej smrti!), boli vypočutí mnohí svedkovia jej dievčenských liet. Všetci zdôrazňovali, že Klára, dcéra z poprednej šľachtickej rodiny v Assisi, bola aristokratka nielen rodom, ale i duchom, bola dievčaťom ušľachtilého a zdržanlivého vystupovania. V duchu, ktorý ju vnútorne naplňal, oživoval a formoval, sa vždy prejavovala ako čistá nádoba, ako nádoba milosti. Rada otvárala svoje ruky pre chudobných a mnohým pomáhala v núdzi. Zriekla sa fajnových jedál v rodičovskom dome a tajne ich cez poslov posielala von, aby nimi nasýtila telá sirôt. Tak od detstva rástlo v nej zľutovanie, lebo nosila v sebe srdce, ktoré cítilo s biedou nešťastných (zo svedectiev v procese svätorečenia).

S príkladnou horlivosťou sa venovala svätej modlitbe a keďže nemala žiadnu "modlitbovú šnúru" na počítanie otčenášov, počítala modlitby Pánovi kôpkou malých kamienkov. Účinkovanie

Ducha spôsobilo, že dokázala svetské veci považovať za bezcenné; pod krásnymi mäkkými šatami tajne nosila odev kajúcnosti. Tak sa svetu navonok javila v prekvitajúcej kráse, ale vnútorne si obliekala Krista. Keď ju napokon jej príbuzní chceli vydať za šľachtica, odkladala svoj pozemský sobáš na neskôr, ale vnútorne bola rozhodnutá, prežiť svoj život v nasledovaní Ježiša Krista. Prvotné dary Ducha, ktorými bola obdarovaná, a ktoré v rodičovskom dome zveľaďovala, boli predohrou jej svätosti. Jej skutky, aj keď sa snažila žiť skromne a nenápadne a povest o jej добрôte sa šírili medzi ľuďmi.

V tom čase Klára mnohokrát počula o Františkovi, ktorý obnovil vo svete zabudnutú cestu dokonalosti ako nový človek (porov. Ef 4,24) novými čnosťami a túžila po tom, aby ho čo najskôr mohla počuť a vidieť. Obaja prijali

prvotiny Ducha, aj keď každý rozličným spôsobom. Aj k Františkovi prenikla dobrá povest' o tomto láskyplnom dievčati, preto si želal vidieť ju a hovoriť s ňou, aby - ak to bude možné - túto ušľachtilú "korisť" odňal podlému svetu a mohol ju odovzdať svojmu Pánovi. Stretnutia Kláry a Františka boli tajné a vždy sa konali za sprievodu vernej dôvernej Klárinej družky. František povzbudzoval Kláru v jej odhodlaní nasledovania Krista a živo jej vysvetľoval, že pozemská nádej je úbohá a pozemské šťastie zdanlivé a prchavé. Kláre netrvalo dlho, aby sa rozhodla, veď vo svojom vnútri bola už dávno zapálená nebeským ohňom a pramálo jej záležalo na prepychu pozemskej slávy. Odteraz sa celkom zverila Františkovým radám a po Bohu ho urobila kormidelníkom kurzu, ktorým sa vydala (z Legendy o sv. Kláre).

Jej definitívne rozhodnutie a odhodlanie nasledovania Krista sa odohralo pred Kvetnou nedeľou. František jej poradil, aby sa na tento sviatočný deň upravila a prizdobila a išla spolu s ostatným ľudom na prijatie palmovej ratolesti. Na nasledujúcu noc mala vyjsť z tábora (porov. Hebr 13,13) a svetskú radosť premeniť na smútok utrpenia Pána. Počas slávnosti sa ľudia náhlili k palmovým vetvičkám, ale Klára ostýchavo zostala nepohnute stáť na svojom mieste. Tu zostúpil biskup zo schodov, pristúpil k nej a vložil jej palmovú vetvičku do rúk. Historici sa domnievajú, že biskup pravdepodobne vedel o Klárinom úmysle v noci opustiť rodičovský dom a bol spoluorganizátorom jej úteku. A Klára naozaj v noci opustila rodičovský dom, mesto a príbuzných a náhlila sa do Santa Maria v Porciunkule. Tam ju bratia, ktorí v Božom dome držali nočnú stráž, prijali

s horiacimi fakľami. Tu jej bratia ostrihali vlasy, čím ju prijali do bratstva. Porciunkula bola spoločným "miestom narodenia" tak Menších bratov, ako aj Chudobných sestier a znamenala trvalé prepojenie oboch týchto spoločenstiev. Toto obdobie sa v živote sv. Kláry označuje ako jej "obrátenie" - obrátenie sa ku Kristovi sľubom svojho trvalého zasvätenia sa v jeho nasledovaní. Do rúk Františka zložila sľub poslušnosti o niečo neskôr spolu s prvými družkami, ktoré ju nasledovali.

Netreba azda ani zdôrazňovať, ako rodičia a celé príbuzenstvo prijali Klárin útek z domu. Okamžite sa odobrali na miesto, kde sa Klára uchýlila a najskôr výčitkami, hnevom a potom aj zaliečavými sľubmi sa pokúšali prehovoriť ju, aby odstúpila od takého "ponižujúceho vydania sa napospas". Jej rozhodnutie považovali za obrovské poníženie svojej úrovně, za zradu vlastného šľachtického stavu. No najväčšmi ich ranila skutočnosť, že sa nerozhodla pre "tradičný" kláštor, ale že ako kajúcnicka - v absolútnej chudobe a zrieknutia sa akéhokoľvek majetku a výhod, sa rozhodla pre nasledovanie chudobného Ježiša Krista vo svojej vlastnej chudobe.

Všetky tieto udalosti sa odohrali v roku 1211; František ešte pred príchodom prvých sestier začal s obnovou San Damiano. Kostol patrili biskupovi z Assisi, ktorý ho Františkovi prenechal azda aj preto, lebo mal veľké zásluhy na jeho znovu postavení.

Povešť o Klárinom odhodlaní, ale najmä o jej svätosti sa krátko na to začal šíriť na susedských územiach a odvšadiaľ sa zbíhali ženy, aby sa pridali ku Kláre v nasledovaní Krista: šľachtické a urodzené začínajú opovrhovať svojimi

svetskými majetkami a rozhodujú sa pre život v odlúčenosti a zdržanlivosti. Podnietené Klárinou povestou sa mnohé dokonca v rodičovskom dome snažia žiť "kláštorne", aj keď nemôžu vstúpiť do kláštora. Obdobie 12. st. sa právom považuje za obdobie rozkvetu náboženského ženského hnutia. A hoci

chudoba. Klára od začiatku túžila v chudobe nasledovať chudobného Ježiša Krista. K tejto čnosti pobádala aj svoje sestry a povzbudzovala ich, aby sa od tohto základného úmyslu nikdy neodchýlili. František spísal pre Kláru a jej sestry spôsob života, v ktorom chudoba hrala najpodstatnejšiu úlohu.

Klára zostáva zatvorená, začína ožarovať celý svet a skvieť sa svojimi čnosťami.

Klárin každodenný život za múrmi kláštora San Damiano sa vyznačoval predovšetkým modlitbou, pôstom, kontempláciou pred Eucharistiou a horlivou službou voči svojim spolu-sestrám. Hoci ju František poveril vedením spoločenstva sestier (ktorému sa dlho bránila) a stala sa jeho prvou abatišou, nešťítla sa žiadnej manuálnej práce a svoju pokornú lásku a oddanosť sestrám prejavovala pri ich ošetrovaní, umývaní a posluhovaní im.

Najzákladnejším a najdôležitejším aspektom jej vzťahu ku Kristovi bola

Tento svoj zámer zdôraznil aj vo svojej Poslednej vôli, ktorú zanechal pre Kláru a jej sestry. Na týchto základoch Klára ako prvá žena v dejinách Cirkvi napísala svoju vlastnú Regulu - Forma vitae - spôsob života, ktorá vychádzala z Františkových zásad.

Prirodzene, kláštor v San Damiano, podobne ako iné kláštory, sa musel od svojho začiatku riadiť regulami rádu. San Damiano muselo preto (aspoň formálne) prevziať Benediktínsku regulu, neskôr Hugolínsku regulu, ktoré však Klára akceptovala s veľkým premáhaním a nevôľou. Tieto reguly však predpokladali materiálne zabezpečenie kláštorov, ktorému sa

Klára úporne bránila. Celý svoj život bojovala za Privilégium chudoby, privilégium, ktoré by jej spoločenstvo zbavovalo akýchkoľvek privilégií. Sestry v San Damiano žili výlučne z práce svojich rúk a z almužien, ktoré pre ne obstarávali Menší bratia - zberatelia almužien. Čím menšie a chudobnejšie boli prinesené almužny, tým väčšiu radosť Klára prežívala. Viedla prísny asketický život, postila sa trikrát do týždňa a aj v dňoch, keď sa nepostila, prijímala iba kúsok chleba a vodu. Niet divu, že takýmto spôsobom a pri telesnej námahe pri práci, nočnom bdení pri modlitbách, posluhovaním chorým sestrám, niekoľkohodinových kontempláciách pred Eucharistiou, veľmi rýchlo strávil svoje telesné sily, čo sa prejavilo v jej chorobe, ktorou trpela 29 rokov až do svojej smrti. Ale ani na lôžku (z viničových vetvičiek alebo raždia) neprestávala byť oporou pre svoje sestry, ktoré sa schádzali okolo jej lôžka pri modlitbách.

Známy je Klárin duchovný vzťah so svojou "sestrou" Anežkou Českou - dcérou českého kráľa Otakara I., ktorá v Prahe založila spoločnosť chudobných sestier a pomocou listov, ktoré si vzájomne vymieňali, žiadala Kláru o cenné rady. Žiaľ, zo všetkej Klárinej korešpondencie sa zachovali iba štyri listy Anežke Českej, ktoré právom možno označiť za vrchol a klenot stredovekej mystiky a hlbkej spirituality týchto dvoch žien.

Okrem Reguly zanechala Klára svojim sestrám a ich nasledovníckam svoj Testament, v ktorom sa znova opierala o odkaz ich preblahoslaveného otca Františka, ktorého označovala za pilier celého svojho spoločenstva. V ňom, podobne, ako vo svojej Regule,

povzbudzovala svoje sestry k vytrvalosti a vernosti v zachovávaní chudoby. Klára počas svojho života v San Damiano uzavrela taký vrúcny zväzok so svätou chudobou a tak veľmi ju milovala, že nechcela vlastniť nič okrem pána Ježiša Krista a ani svojim dcéram nedovolila, aby niečo vlastnili. V častých napomenutiach kládla sestrám na srdce, že len vtedy sa spoločenstvo bude páčiť Bohu, ak bude bohaté na chudobu, len vtedy sa bude môcť natrvalo udržať, ak bude neustále podopierané vežou najvyššej chudoby. Keďže svoj rád chcela nechať pomenovať čestným titulom chudoby, požiadala pápeža Inocenta III. o Privilégium chudoby, ktorý jej ho vlastnoručne a s veľkou radosťou udelil (r. 1216) a v roku 1228 pápež Gregor IX. obnovil. Oficiálneho potvrdenia svojej Reguly (Forma Vitae) sa dočkala až na smrteľnej posteli - dva dni pred svojou smrťou. Netreba azda zdôrazňovať, že Regula sv. Kláry je dodnes základným pilierom spirituality klarisiek na celom svete.

V krátkosti sa zmienim ešte o zázrakoch, ktoré sa udiali počas Klárinho života, ale najmä po jej smrti na jej príhovor. Zázraky uzdravenia sestier sa vždy odohrali na úpenlivú modlitbu sv. Kláry a na znamenie kríža, ktoré sprevádzalo jej modlitby. Takto uzdravila niekoľko sestier, ktoré dlhé roky trpeli rôznymi neduhmi (sú opísané v Procese jej svätorečenia). Známy je jej zázrak rozmnoženia chlebov, keď 50 sestier malo k dispozícii jeden kúsok chleba; Klára sa s dôverou obrátila na svojho Pána a prosila o pomoc. Z malého kúska chleba sa nasýtili všetky sestry. Pozoruhodný je zázrak pri napadnutí mesta Assisi Saracénmi, ktorí chceli dobyť aj kláštor: vtedy už chorú Kláru podopierali medzi dverami kláštora

s Oltárnou sviatosťou v rukách, na čo sa Saracénii dali na útek a mesto i kláštor zostali ušetrené.

Isté je, že sv. Klára nám svojím životom v najvyššej chudobe, pokore, službe a láske zanechala trvalý odkaz hodný nasledovania. Stojíme na začiatku nového tisícročia, v ktorom je nanajvýš aktuálna otázka: je vôbec možné žiť ideály, ktoré svojím životom svätá Klára stelesňovala? Majú čnosti ako dobrovoľne zvolená chudoba, klauzúra, život bez manželského a rodinného života, oddanosť, vernosť a láska ku Kristovi v našej vyspelej spoločnosti vôbec ešte miesto? A to práve v spoločnosti, ktorá sa orientuje predovšetkým na materiálne zisky, na formu života v pohodlí, komforte, v neviazanej zábave bez obmedzení? Nie je dokonca až pochabé od niekoho niečo takéto požadovať, od niekoho takéto niečo očakávať, niekomu niečo takéto predpisovať?

A predsa sa – vďaka Bohu - aj v dnešnej dobe nájde mnoho takýchto "pochábov", ktorí sa dobrovoľne rozhodli vydávať svedectvo o prítomnosti Boha medzi ľuďmi práve v týchto pohnutých časoch, ktoré sa vyznačujú toľkými nepokojmi vo všetkých končinách zeme. Títo sa - aj podľa príkladu sv. Kláry - rozhodli zasvätiť svoj život trvalému odriekaniu v chudobe, poslušnosti, čistote a v službe tým najnúdznejším. Ich dni sú vyplnené modlitbami a službou. A aj keď žijú za múrmí kláštorov a ich pôsobenie nie je navonok viditeľné (ako je to v prípade klarisiek), ich služba prináša svoje ovocie celému svetu. Práve oni tvoria protipól povrchnému a zmaterializovanému svetu kontrast spoločnosti, ktorá sa vyznačuje honbou za bohatstvom,

ktoré človeka v konečnom dôsledku zotročuje.

Vo svojom príspevku som sa snažila podať aspoň stručný obraz o vzťahu dvoch svätcov; o vzťahu ich čistého, najušľachtilejšieho a najvzácnejšieho priateľstva, ktoré prežaruje a premieňa Božia milosť.

Láska ku Kristovi a služba, ktorú prejavovala sv. Klára voči svojim blízkym aj napriek svojej krehkosti a chorobou obmedzeným silám, jej dodávala odvahu, aby až do posledných sekúnd svojho života neprestala veriť v lásku Ukrižovaného, ktorého celým svojím životom uctievala a nasledovala v pokore a v chudobe. Práve tieto jej vlastnosti sú aj pre nás - ľudí tretieho tisícročia - veľkou výzvou, ktorá nepodlieha obmedzeniam času a ktorá si vždy nachádza cestu k srdciam tých, ktorí chcú tieto hodnoty nielen vyznávať, ale ich aj v konkrétnom živote nasledovať.

Sv. Klára z Assisi svojím životom zanechala svetu trvalý odkaz a nielen v dejinách Cirkvi, ale v celých dejinách spásy vyvorala hlbokú brázdú hodnú nasledovania.

Mária Nemčeková

60.VÝROČIE PROFESIE SESTRY MARGITY FRANTIŠKY.

16. apríl 2018 je pre naše bratstvo OFS sv. Maximiliána Mária Kolbeho v Karlovej Vsi v Bratislave sviatočným dňom. Tento deň naša sestra Margita Františka Fischerová slávi 60.výročie trvania večných sľubov do Františkánskeho svetského rádu. Pri takejto vzácnnej udalosti sme ju požiadali, aby opísala toto obdobie. Súhlasila, a tu je jej výpoveď:

Formáciu som začala v r.1955 - 16. apríla. Mojou formátorkou bola terciárka, ktorá dávno predtým skladala večné sľuby v Prahe u pátra Urbana. Formácia prebiehala denne, tajne a v tichosti. V tom čase - v 50.rokoch vládol komunistický režim. Štátna tajná služba (ŠtB) sledovala, udávala a vypočúvala ľudí. Aj ja som sa jedenkrát zúčastnila krížového vypočúvania na "Februárke". Nebála som sa, v duchu som sa modlila. Otázky, ktorými chceli zistiť mená niektorých sledovaných osôb, som negatívnym spôsobom zamietla. Asi po pol hodine mi vrátili zadržaný OP a dvaja, tí, čo ma vypočúvali, ma vyprevadili z budovy s tým, že ma ešte predvolajú. No nestalo sa.

Naše malé spoločenstvo pozostávalo zo štyroch sestier - mladých dievčat. Na duchovných cvičeniach sme sa stretávali tajne, striedavo v súkromí a v Smoleniciach na chate. Náboženskú literatúru a knihy sme ukrývali a prenášali vo vankúšoch.

V súkromnom byte na Radlinského ulici v Bratislave som 16.4.1958 tajne skladala večné sľuby do rúk kňaza a františkána pátra Ondreja Metoda Luckého. ŠtB tento milostiplný a vážny úsek môjho života neodhalila. Ako svedok mi bola moja formátorka a zároveň moja kolegyňa. Pri sľuboch som si vybrala meno "Františka". Nosila som požehnaný františkánsky škapuliar a cingulum - opasok s tromi uzlami - symbol sľubov čistoty, chudoby a poslušnosti - pod šatami vo dne aj v noci. Nadobudla som pocit šťastia a záruky, že ma františkánsky škapuliar ochraňuje od zlého.

Sr. Mária

*Drahem bratom a sestrám všetko krásne a dobré od nášho Pána
pre našu dušu a telo, aby nás požehnával, ochraňoval a miloval.
Nech žije Ježiš aj v našich srdciach navždy!*

sestra Margita Františka

*Info zo Stredoslovenského regiónu stigmatizácie
sv. Františka z Assisi v Žiline*

„STRÁCAŤ ČAS“ PRE BOHA

V sobotu 12. mája 2018, na sviatok svätého Leopolda Mandiča, sa uskutočnila ďalšia zo série duchovných obnov organizovaných Regionálnou radou Stredoslovenského regiónu stigmatizácie svätého Františka z Assisi, konkrétne jeho severnej časti, pre miestne bratstvá Krásno nad Kysucou, Kysucký Lieskovec, Nemšová, Nová Dubnica, Ošadnica, Považská Bystrica a Žilina.

Obnovy sú vedené regionálnym duchovným asistentom br. Jozefom Timkom OFMCap a konajú sa pravidelne približne v štvrtročných intervaloch. Miestom stretnutia sa ako zvyčajne stal kláštor bratov kapucínov v Žiline s príľahlými priestormi pastoračného centra Fidélío.

O deviatej hodine sme sa zhromaždili v kostole Obrátenia svätého Pavla v Žiline a duchovnú obnovu sme začali svätou omšou.

Ježiš povedal svojim učeníkom: „*Veru, veru, hovorím vám: Ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to. Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná.*“ (Jn 16, 23b-24).

Slová evanjelia tohto dňa predurčovali obsah prednášky, ktorá nasledovala po

skončení liturgie. Po úvodnom privítaní a pripomenutí si predchádzajúcich stretnutí, sme sa spoločne zamýšľali nad témou modlitba a hľadanie Božej vôle. Brat Jozef Timko nám v prednáške priblížil svätého Františka, ktorý sa prostredníctvom afektívnej modlitby postupne učí vo všetkom hľadať Boha a chváliť ho napriek prežívanému utrpeniu a bolesti. Preto aj my, podľa vzoru nášho serafínskeho otca, ak cítime, že sme milovaní Bohom, je nevyhnutné mu v modlitbe túto lásku odovzdávať naspäť. Modlitba je predovšetkým darom a čakaním na milovanú Osobu. Je však potrebné otvoriť Bohu svoje srdce a dať seba k dispozícii. Zdôraznil, že je síce dobré v modlitbe prosiť a ďakovať, ale najvyšším stupňom modlitby je klaňanie sa Bohu. Je to uznanie, že On je Pánom vo všetkom. Cieľom modlitby prihovoru nemá byť „*užitočnosť*“, ale

hľadanie Božej vôle a túžba stotožniť sa s ňou. Prosby sú „len“ druhoradý cieľ, lebo inak sa Boh pre nás stáva prostriedkom na dosiahnutie našich túžob. Modlitba je teda absolútne „strácanie“ času pre Boha a predovšetkým strácaním seba samého, ktoré je premieňané Ježišom. Preto je potrebné našu modlitbu a jej úmysel neustále očisťovať, aby bol vo všetkom oslávený Boh.

Po prvej časti prednášky nasledovala prestávka na občerstvenie, alebo kto chcel - na krátku meditáciu v tichosti. Následne sme hovorili o veľkosti a dôstojnosti človeka. Sv. František v Napomenutí č.5 hovorí: „**Všímni si, človeče, aké vznešené postavenie ti určil Pán Boh, lebo ťa**

stvoril a stvárn timer obraz svojho milého Syna podľa tela a na jeho podobu podľa ducha.“ Preto podľa Františka telo a duch nie sú v protiklade, ale majú byť v jednote. Aj my svetskí františkáni, máme byť brat-

mi a sestrami pokánia, ktoré tento svet potrebuje znovu objaviť a oživiť. Pokánie však nemá byť len telesnou askézou, ale predovšetkým návratom k láske. Pokánia sa nemáme vzdávať, ale je potrebné ho usmerniť, aby cez uvedomenie si vlastného hriechu a slabosti bolo prostriedkom, ako znovu nadobudnúť stratenú jednotu s Bohom.

Po skončení prednášky nasledovala modlitba Breviára napoludnie a obedňajšia prestávka. Stretnutie sme zavŕšili vzájomným zdieľaním sa a diskusiou k prednášanej téme spojenou s otázkami, na ktoré br. Jozef veľmi ochotne odpovedal.

Svätý Leopold Mandić, ktorého liturgickú spomienku sme si v tento deň pripomínali, sa vraj modlil

gestom prázdnych dlaní. Týmto spôsobom chcel vyjadriť: „*Vidiš, Pane, ja nie som schopný pomôcť tomu, ktorý pri mne kľáči. Ja mu nemôžem nič dať. Naplň tieto ruky svojou milosťou...*“

Sr.Anežka Martina

Informácie Západoslovenského regiónu OFS

17. marca 2018 sa v dvoch miestnych bratstvách Západoslovenského regiónu slávili volebné kapituly, v MB Nitra a MB Zlaté Moravce.

Týchto volebných kapitúl sa zúčastnili členovia Regionálnej rady Vladimír Meňhert, Alžbeta Alfoldiová, Monika Olečková a Marta Zlatošová, ako hosté Tibor Kollárik a duchovní asistenti p. Bruno Včela OFM, p. Robert Chabada OFM a p. Ladislav Baláž OFM.

V MB Nitra slávenie začalo sv. omšou a ihneď po nej samotné voľby, ktoré malo miestne bratstvo dobre pripravené. Bez prieťahov bola zvolená nová miestna rada v zložení: minister - Robert Papp, viceminister - Silvia Bíliková, formátor - Vladimír Meňhert, tajomník - Martin Gála a pokladník - Pavol Páleník.

V MB Zlaté Moravce bol program rov-

naký, na úvod sv. omša a voľby, pripravené precízne. Zloženie novej miestnej rady: minister - Veronika Piššová, viceminister - Emília Sekerešová, formátor - Helena Mankovecká, tajomník - Viola Chrenová a pokladník - Mária Pavčeová.

Po voľbách v oboch MB nasledovalo zdieľanie, duchovné slovo duchovných asistentov a aktuálne informácie od členov regionálnej rady.

14. 4. 2018 Západoslovenský región slávil pracovnú kapitolu vo františkánskom kláštore v Trnave. Slávenie začalo sv. omšou v kostole, kde hlavným celebrantom bol regionálny duchovný asistent p. Bruno Včela, OFM a spolu s ním národný duchovný asistent p. Robert Chabada, OFM.

Kapitula bola zvolaná kvôli príprave regionálnej volebnej kapituly, ktorá bu-

de v októbri tohto roku. P. Bruno vo svojom príhovore zdôraznil bratský život, účasť na stretnutiach, ktoré je potrebné pripraviť tak, aby bratia a sestry čas strávený na stretnutiach prežívali v bratskej láske a radosť.

Br. Martin, regionálny formátor sa prihovorel svojim osobným svedectvom prežívania slávnosti Zmŕtvychvstania Ježiša Krista a tým povzbudil nás všetkých.

Zástupcovia MB informovali o svojom živote v bratstve a iniciatívach, ale hlavne sa zamerali na témy formácie.

Potom sa bratia a sestry venovali príprave volebnej kapituly a kandidátke na členov regionálnej rady a tiež príprave regionálnej púte 2. 6. 2018 v Novej

Vsi nad Žitavou - Studnička.

3. - 6. 5. 2018 členovia MB sv. Stanislava v Bratislave sa zúčastnili duchovných cvičení v Exercičnom dome v Piešťanoch. DC viedol duchovný asistent MB p. Martin Hudák, OFM. Téma DC bola „Karikatúry Boha“, v ktorej postupne nám boli opísané naše predstavy Boha. K všetkým predstavám boli pripojené citácie Sv. Písma. V sobotu večer nám p. Martin premietol film „Chatrč“, ktorý bol veľmi aktuálny k téme DC. Dni prežité na DC boli pre všetkých 26 účastníkov požehnanými a obohacujúcimi dňami, za čo patrí veľká vďaka p. Martinovi, OFM.

Autorka textu a fotografie:

Monika Olečková

Svedectvo brata Alexandra

Brat Alexander Vávra je členom OFS už 70 rokov. V januári 2018 slávil svoje 94. narodeniny. Pri poslednom spoločnom stretnutí odovzdal bratstvu dokumenty a historické fotografie, ktoré sa týkajú záhadnej smrti sestry Alžbety Mačugovej, ktorá bola ministerkou miestneho bratstva OFS v Košiciach v 50-tých rokoch 20. storočia. Táto sestra, ktorá bola šíriteľka Evanjelia a úcty k Panne Márii, zahynula tragicky za dodnes nevyjasnených okolností. Brat Alexander je presvedčený, že za jej smrť je zodpovedná Štátna bezpečnosť, preto požiadal ministerku, aby s dokumentmi oboznámila bratské spoločenstvo a po zvážení zaslala informáciu o jej živote a smrti aj do Ústavu pamäti národa.

Alexander Vávra

Alžbeta Mačugová

VOLEBNÉ KAPITULY V MB STREDOSLOVENSKEHO REGIÓNU

Volebné kapituly v našich miestnych bratstvách bývajú vždy významnou udalosťou. Bratia a sestry sa už dopredu modlia o dar vedenia Ducha Svätého a stáva sa, že službu v novej miestnej rade prijímajú aj tí, ktorí dovtedy zostávali v úradí. Vďaka odovzdanosti a horlivosti však môžu priniesť do bratstva nový pohľad a osvieženie. Preto treba poďakovať všetkým, aj tým, ktorí napriek tomu, že si uvedomujú svoje obmedzenia, ochotne sa zverili do rúk Pána, ktorý tam, kde je viera - ak dá službu - dá aj silu a milosť pomáhajúcu. Na jar sa uskutočnili v Stredoslovenskom regióne stigmatizácie sv. Františka z Assisi v Žiline dve volebné kapituly.

VK MB sv. Pátra Pia v Považskej Bystrici

Konala sa 19. apríla a zúčastnili sa jej okrem členov bratstva aj duchovný asistent br. Jozef Timko, br. Roland Hanus z MB Žarnovica, pomocný formátor regionálnej rady, zapisovateľ a sr. Mária Marcela Prekopová, poverená ministerka RR, ktorá voľby aj viedla. Volebná kapitula bratstva, ktoré bolo založené pred 12 rokmi, sa začala v kaplnke ZŠ sv. Augustína v Považskej Bystrici sv. omšou, ktorú celebroid br. Jozef Timko. Prítomní si zvolili za ministerku sr. Máriu Kurekovú, viceministerku sr. Annu Lovíškovú, službu tajomníčky prijala sr. Anežka Ogurčáková, formátorky Viera Zdurienčíková a pokladníčkou sa stala sr. Helena Stanková.

VK v MB sv. Antona Paduánskeho v Lučenci

Nasledujúci mesiac, 5. marca 2018, sa zástupcovia regionálnej rady br. Jozef Timko, sr. Ľubica Moravčíková, pokladníčka, a sr. Marcela Prekopová, poverená ministerka, zišli o 15. hod. na farskom úrade Lučenec – mesto, aby boli spoločne s tunajším bratstvom prítomní na v poradí 4. volebnej kapitule. Pozvanie prijal aj duchovný asistent MB, františkán br. Anton Kračunovský. Bratstvo si zvolilo spomedzi seba do služby ministra br. Jozefa Pavílka, viceministerku sr. Elenú Murínovú, br. formátora Jozefa Jurigu, tajomníčku sr. Elenú Gubániovú (pre ochorenie sa na voľbách nezúčastnila) a pokladníčku sr. Teréziu Pavílekovú. Volebná kapitula bola ukončená sv. omšou vo Farskom kostole Navštívenia Panny Márie a slávnostným požehnaním.

Obidvom miestnym bratstvám vyprosujeme pomoc a vedenie Ducha Svätého, požehnaný a láskou naplnený rozvoj bratských vzťahov a nové povolania.

Sr. Mária Marcela

SLÁVNOSTNÁ OBNOVA SĽUBOV

„Nabádaní silou evanjelia cítime, že musíme znovu začínať a pracovať, usilovať sa o trvalé vnútorné obrátenie, aby sme sa pripodobnili Kristovi a s ním slúžili bratom a sestrám...“

(Serafínsky plamienok, str. 46)

Na spoločnej obnove ročných sľubov profesie sa dohodli miestne bratstvá sv. Alžbety v Novej Dubnici a bratstvo Panny Márie Anjelskej v Nemšovej. Obrad sa konal 28. apríla v Kostole sv. Jozefa robotníka v Novej Dubnici počas sv. omše, ktorú celebroid duchovný asistent br. Bruno Včela. Na slávnostnej udalosti sa zúčastnili aj hostia - Monika, tajomníčka Národnej rady a brat Tibor Kollárik. So zapálenou sviecou v rukách predniesli bratia a sestry oboch bratstiev svoje sľuby ministrom a po záverečnej modlitbe a požehnaní, odchádzali všetci posilnení novým odhodlaním každodenne žiť v službe druhým a vnášať do života autentického ducha evanjelia. Nasledovalo agapé v pastoračnom saleziánskom centre a prednáška duchovného asistenta, venovaná vzťahom v bratstvách.

Sr. Mária Marcela

DVA DARY SVIATOSTNÉHO MANŽELSTVA

V Miestnom bratstve sv. Angela G. Roncalliho vo Zvolene prežívali v dvoch mesiacoch po sebe – v apríli a v máji – dve požehnané a radosné udalosti – uzavretie sviatostí manželstva svojho brata a sestry. Prvé sa konalo v slnečnú sobotu veľkonočného obdobia, 21. apríla 2018, a uzavreli ho brat Daniel Baláž so svojou snúbenicou Jankou. Na sobáší spolubrata nechýbali členovia zvolenského bratstva a ich duchovný asistent. Svadobným mottom Daniela a Janky sa stala myšlienka „Lásku bez kríža nenájdeš a kríž bez lásky neunesieš...”

V piatok 11. mája 2018 sa vo zvolenskom bratstve slávilo ďalšie sviatostné uzatvorenie manželstva. Sestra Zuzana, rodená Juhaniaková, uzavrela sviatostné manželstvo s Ondrejom Vrťom. Aj tento sobášny obrad

viedol a slávnostnú homíliu mal duchovný asistent bratstva, br. Vladimír Polák OFMCap, svätú omšu celebraval dekan Ľuboš Sabol. Pri oltári nechýbali bratia benediktíni z Kláštora Premenenia Pána v Sompore, ktorí novomanželom priniesli do daru veľkú sviecu, aby si ju zapálili vždy, keď sa im zo vzťahu svetlo lásky na chvíľu vytratí.

Zvolenské bratstvo prežíva spolu s mladomanželmi veľkú radosť a vyprosuje im veľa Pánovho požehnania do spoločného života.

K želaniam sa pridávame aj my, členovia redakčného tímu, a od Milostivého Pána vyprosujeme obom novomanželským párom, aby ani im, ani ich rodinám nikdy nechýbala plnosť darov Svätého Ducha a ich ovocie.

Pripravila sr. Mária Marcela

Čo znamenali a znamenajú sv. Andrej – Svorad a Beňadik a pútnické miesto Skalka pri Trenčíne.

Keď pozorujeme nočnú oblohu posiatu hviezdami, vieme, že niektoré z týchto hviezd dávno zanikli, ale my ich vidíme preto, že ich svetlo k nám veľmi dlho putuje. A k tomuto javu môžeme prirovnať ľudí v dávnej minulosti, ktorí žili na tejto zemi i pred niekoľkými tisícročiami - ich svetlo života nám však svieti ešte i dnes.

A práve na našom slovenskom nebi žiarili mnohé také hviezdy, ktorých svetlo nám takto svieti ešte aj dnes. A práve k takýmto hviezdám slovenského neba počítame aj sv. Andreja – Svorada a Beňadika. Boli to práve oni, ktorí svojim posvätným životom poznačili pútnické miesto Skalka pri Trenčíne.

Sú miesta aj na našej slovenskej zemi, ktoré nás vyzývajú – ako píše básnik Ján Kollár: „Zastaviť sa a pokľaknúť, lebo sú to miesta sväte“. V tejto výzve je čosi priťažlivé a príkazové, lebo nás orientuje na bohatú minulosť, ale aj na súčasnosť, ba dáva víziu aj do budúcnosti.

A takýmto miestom je aj Skalka pri Trenčíne, ktorá je okúzľujúcim duchovným miestom vyhľadávaným zbožnými kresťanmi i širokou turistickou verejnosťou. Je posvätným miestom Slovákov. Tým ho učinili sv. Andrej – Svorad a Beňadik svojím svätým životom a Beňadik aj vyliatou krvou. Svojím obetavým životom verne uskutočnili výzvu Spasiteľa: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma“ (Mt. 16, 24). Obaja pustovníci sa vďaka cnostnému, Bohu zasvätenému životu stali obľúbenými učiteľmi ľudu, ktorý sa k nim schádzal zo širokého okolia. Skalka pri Trenčíne, kde mnísi prežili časť svojho života, sa priazni zbožného ľudu neprestala tešiť ani

potom, ako ju opustili a stala sa najstarším pútnickým miestom na Slovensku i v celom bývalom Uhorsku. Slovenský národ cez stáročia chodí sem čerpať v slabostiach posilnenie a v zármutku potešenie. A to najmä 17. júla, ktorý sa na Slovensku slávi už vyše 900 rokov ako sviatok sv. Andreja - Svorada a Beňadika. Patrí k najstarším slovenským sviatkom. Prichádzali a aj prichádzajú na toto miesto procesie a púte nielen z celého Považia, ale aj z Moravy a Sliezska, ba i z celej Európy a sveta.

Katarína Darvašová

7. júla 2018

Program stretnutia:

10:15	privítanie a otvorenie stretnutia NB OFS - národný minister,
10:30 - 11:30	svätá omša – diecézna svätýňa (Malá Skalka);
11:45 - 12:15	história pútnického miesta Skalka;
12:15 - 13:30	prestávka, občerstvenie a vzájomné zdieľanie;
13:30 - 14:15	moderovaná adorácia;
14:15 - 14:30	záverečné požehnanie a ukončenie stretnutia;
14:30 - 16:00	prehliadka kláštora (Veľká Skalka) a záver stretnutia.

Národné formačné stretnutie 2. – 4. 3. 2018 v Melčiciach. Trpezlivosť obed prináša :) Foto: Pavol Železník

